Το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης: το εθνικό και ενωσιακό νομοθετικό πλαίσιο υπό το πρίσμα της νομολογίας του Δ.Ε.Ε.

Γρηγόριος Κων. Αδαμίδης Δικηγόρος, Μ.Δ.Ε.

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εξασφάλιση ενός ενιαίου χώρου ελευθερίας, ασφαλείας και δικαιοσύνης αποτελεί μίαν από τις βασικές επιδιώξεις της Ε.Ε., για την πραγματοποίηση της οποίας θεμελιώθηκε ο θεσμός του Ευρωπαϊκού Εντάλματος Σύλληψης (εφ' εξής Ε.Ε.Σ.), που εισήχθη με την απόφαση – πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ, όπως ισχύει σήμερα μετά την τροποποίηση από την απόφαση – πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ. Η υιοθέτηση του Ε.Ε.Σ. συνιστά το πρώτο και σημαντικότερο μέτρο εφαρμογής της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης σε ποινικές υποθέσεις και οφείλεται στις προσπάθειες της Ένωσης για στενότερη δικαστική συνεργασία στον τομέα των ποινικών υποθέσεων (ά. 82 παρ. 1 της Σ.Λ.Ε.Ε.) και την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων και διαταγών, η οποία υιοθετήθηκε από το πεδίο του οικονομικού δικαίου. Η ανάγκη θέσπισης και εφαρμογής του γίνεται ολοένα και πιο φανερή, καθώς το φαινόμενο της διασυνοριακής εγκληματικότητας εντείνεται και ούτως για την καταπολέμησή του απαιτείται η λήψη δραστικών μέτρων εκ μέρους της Ε.Ε..

Στο πλαίσιο αυτό σημαντικότατο εργαλείο στο νομικό οπλοστάσιό της αναδεικνύεται το Ε.Ε.Σ.. Όμως, παρ' όλο που βάσει των πλεονεκτημάτων του υιοθετείται από τις επί μέρους εθνικές έννομες τάξεις και κατ' αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η ακώλυτη και ταχεία δικαστική συνεργασία τους, δεν πρέπει να παραβλέπονται οι αρνητικές διαστάσεις του, καθώς μεταξύ άλλων πολλάκις το δικονομικό σύστημα ενός κράπους – μέλους αφομοιώνει στη λειπουργία του στοιχεία άλλων δικονομικών τάξεων, συχνά εντελώς διαφορετικά, ώστε να γεννώνται ζητήματα ασφαλείας δικαίου, ενώ άλλοτε δεν ελέγχεται το διπτό αξύποινο. Κεντρικό χαρακτηριστικό της νέας ογυριθεσίας για το Ε.Ε.Σ. είναι η προώθηση της διακρατικής συνεργασίας στην ποινική καταστολή με την παράλληλη κάμψη παραδοσιακών εγγυήσεων για τον εκζητούμενο. Προς ταύτα κρίνεται αναγκαίος και απαράβατος κανόνας κατά την εφαρμογή και λειπουργία της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης η διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των προσώπων.

Σε εθνικό επίπεδο σχετικός είναι ο N. 3251/2004 (Φ.Ε.Κ. Α΄ 127/ 09-07-2004), διά του οποίου η ελληνική έννομη τάξη επιχειρεί να συμμορφωθεί με την τελευταία απόφαση – πλαίσιο του Συμβουλίου και να ενσωματώσει, περαιτέρω, τις Οδηγίες 2012/13/ΕΕ και 2013/48/ΕΕ.

Στο παρόν άρθρο θα επιχειρηθεί μία σύντομη πλην όμως περιεκτική προσέγγιση των βασικών σημείων της ταυτότητας του Ε.Ε.Σ. και μάλιστα μέσω

1

Επίσης, διάκριση λαμβάνει χώρα μεταξύ του κατοίκου και του διαμένοντος στην Ελλάδα (παρ. 1 στ. ε΄). Στην πρώτη έννοια εμπίπτουν οι έχοντες πραγματική κατοικία και σταθερή εγκατάσταση στο κράτος, ενώ στη δεύτερη οποιοσδήποτε διαμένει σε αυτό για χρονικό διάστημα τέτοιο, ώστε να έχει αναπτύξει στενούς δεσμούς αντίστοιχους προς εκείνους του κατοίκου. Πρόκειται, δηλαδή, για ελαστική και ουσιαστική ερμηνεία των όρων προς όφελος του εκζητουμένου, με αποτέλεσμα η εκάστοτε κρίνουσα αρχή να οφείλει να συνεκτιμήσει συνολικά και συνδυαστικά διάφορα αντικειμενικά και ουσιαστικά διάφορα αντικειμενικά και ουσιαστικά διάφορα αντικειμενικά και ουσιαστικά διέφορα αντικειμενικά και ουσιαστικά διέφορα αντικειμενικά και ουσιαστικά διάφορα αντικειμενικά και ουσιαστικά επογγελματικοί και οικογενειακοί δεσμοί, χωρίς δε να απαιτούνται κατ' ανάγκην περαπέρω στοιχεία, λ.χ. διοικητικά (κατοχή αδείας παραμονής αορίστου χρόνου κ.ά.). Βέβαια, αξίζει να τονισθεί ότι το Δ.Ε.Ε. έχει κρίνει στο πλαίσιο της θεσπίση εθνικών περιορισμών των λόγων άρνησης εκτέλεσης Ε.Ε.Σ., ενώ, περαιτέρω, έκρινε ότι η δικαστική αρχή εκτέλεσης δύναται να αρνηθεί την εκτέλεση του εντάλματος, ακόμη και εάν η σχετική αξιόποινη πράξη τιμωρείται στο κράτος εκτέλεσης πλώς με πρόστιμο, υπό τον απαρέγκλιτο, όμως, όρο της πραγματικής δέσμευσής του νια εκτέλεση της επιβληθείσης στον εκζητούμενο στερητικής της ελευθερίας ποινής, άλλως εξοβελίζεται η αποτελεσματικότητα του εντάλματος. Επειδή, όμως, αυτό δεν είναι πάντα εφικτό και ιδίως εν όψει των μεγάλων αποκλίσεων των ποινών στα κράτη – μέλη, έχει υποστηριχθεί στη θεωρία για αυτές τις περιπτώσεις, έως ότου υπάρξει κάποια μεταβολή, η κατ' εξαίρεση τουλάχιστον μετατροπή της ανωτέρω ποινής σε χρηματική.

Ιδιαίτερος προβληματισμός ανακύπτει, όσον αφορά την εκ μέρους του Δ.Ε.Ε. ερμηνευτική προσέγγιση της εννοίας της αφαιρούμενης περιόδου κράτησης στο κράτος εκτέλεσης του εντάλματος (ά. 33 του Ν. 3251/2004). Λαμβάνοντας υπ' όμιν το ά. 6 παρ. 1 και 3 της Σ.Ε.Ε. και το ά. 49 παρ. 3 του Χ.Ο.Δ.Ε.Ε., έκρινε ότι μέτρα, όπως ο κατ' οίκον περιορισμός, η επιτήρηση με χρήση ηλεκτρονικής συσκειμής, η υποχρέωση εμφάνισης σε αστυνομικό τμήμα και η αφαίρεση ταξιδιωτικών εγγράφων, δεν ενέχουν τον απαιτούμενο εκείνον καταναγκατικό χαρακτήρα, ώστε να νοηθούν ως μέτρα στέρησης της προσωπικής ελευθερίας αντίστοιχα προς τη φυλάκιση, με αποτέλεσμα να μην εμπίπτουν κατά την κρίση του Δικαστηρίου στην έννοια της κράτησης. Και, ενώ prima facie φαντάζει ορθή η θέση αυτή, ιδίως εάν αναλογισθεί κανείς το είδος, τη διάρκεια, τα αποτελέσματα και τους λοιπούς κανόνες εκτέλεσης των μέτρων αυτών, εν τούτοις γεννώνται αντιρρήσεις τόσο εν όψει των σύγχρονων τάσεων εναλλακτικών μέτρων κράτησης αντί του παραδοσιακού εγκλεισμού σε σωφρονιστικό κατάστημα όσο και σε περιπτώσεις ορισμένων εθνικών εννόμων τάξεων, συμπεριλαμβανομένης και της ελληνικής, όπου ορισμένα των ανωτέρω μέτρων και ιδίως η υποχρέωση του κατηγορουμένου να εμφανίζεται κατά διαστήματα ενώπιον κάποιας αρχής, η απαγόρευση μετάβασης ή διαμονής στο εξωτερικό και ο κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση («βραχιολάκι») αποτελούν υποκατάστατα της προσωρινής κράτησης (πρβλ. δ. 282επ. του Κ.Ποιν.Δ., όπως ισχόνουν, Για τον λόγο αυτόν προτείνεται αλλαγή της ανωτέρω ερμηνείας του Δ.Ε.Ε. και μεταστροφή της αντίστοιχης νομολογίας, δεδομένου ότι

της νομολογίας του Δ.Ε.Ε., καθώς η τελευταία όχι μόνον φανερώνει την ίδια τη φιλοσοφία του θεσμικού αυτού εργαλείου δικαστικής συνεργασίας των κρατών – μελών, αλλά, έτι περαιτέρω, χαράσσει εκείνες τις κατευθυντήριες γραμμές για την εξέλιξη της πλέον διακρατικής ποινικής διαδικασίας σε ενωσιακό επίπεδο.

Β. ΕΝΝΟΙΑ. ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΚΟΜΒΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.

Το Ε.Ε.Σ. αποτελεί δικαστική απόφαση εκδιδομένη όχι από ευρωπαϊκό δικαιικό όργανο, αλλά από κράτος – μέλος προς τη σύλληψη και παράδοση καταζητουμένου από άλλο κράτος – μέλος προς τη σύλληψη και παράδοση καταζητουμένου από άλλο κράτος – μέλος έτε για την ακτελεση ποινής ή μέτρου στερητικού της ελευθερίας. Φέρει δε χαρακτηριστικά τόσο εθνικού εντάλματος σύλληψης (άμεση εκτελεστότητα) όσο και εθνικής δικαστικής απόφασης (την τελική απόφαση παράδοσης του εκζητουμένου εκδίδει δικαστική αρχή). Μάλιστα, στην έννοια της δικαστικής αρχής το Δ.Ε.Ε. σταθερά δεν περιλαμβάνει τις αστυνομικές αρχές, ενώ έχει κρίνει ότι, εφ' όσον μία τέτοια πράξη επικυρωθεί από εισαγγελική αρχή, τότε πληρούται ταύτη η προϋπόθεση. Έχει δε μορφή πιστοποιητικού, καθώς συνιστά κοινό έντυπο για όλα τα κράτη – μέλη με πληροφορίες για τον εκζητούμενο και το τελεσθέν αδίκημα.

Περαιτέρω, ενδιαφέρουσες κρίνονται οι ερμηνευτικές προσεγγίσεις του Δ.Ε.Ε. για ορισμένες έννοιες και όρους σχετικά με τις περιπτώσεις της δυνητικής άρνησης εκτέλεσης του Ε.Ε.Σ. (πρβλ. το ά. 12 Ν. 3251/2004, όπως ισχύει). Ως προς την έννοια της δίκης που οδήγησε στην έκδοση της απόφασης (παρ. 1 περ. στ'), γίνεται δεκτόν, εξασφαλίζομένου του θεμελιώδους δικαιώματος σε δίκαιη δίκη, ότι εμπίπτει όχι μόνον όποια κατέληξε σε κρίση επί της ενοχής και συνακόλουθη επιβολή ποινής ή και μέτρου στερητικών της ελευθερίας (ακόμη και κατ' έφεση, εφ' όσον, βέβαια, εχώρησε επανεξέταση της ουσίας και των νομικών στοιχείων της υπόθεσης), αλλά και όποια κατέληξε σε δικαστική απόφαση περί συνολικής ποινής, μεταβαλλομένου έτσι του ύψους ποινής, υπό τον όρο, όμως, ύπαρξης εξουσίας εκτίμησης. Έτσι, αποκλείονται δίκες άγουσες σε αποφάσεις περί την εκτέλεση επιβληθείσης ποινής (λ.χ. επί ανακλήσεως αναστολής εκτελέσεως), εκτός και εάν αφ' ενός υπάρχει περιθώριο ουσιαστικής κρίσης και εκτίμησης των πραγματικών περιστατικών και αφ' ετέρου μεταβάλλεται το ύψος ή ακόμη και η φύση της αρχικά επιβληθείσης ποινής (λοτόσο, ζήτημα γεννόται σε έννομες τάξεις, όπως η ελληνική, όπου πέραν της ανάκλησης υφίσταται και η άρση της αναστολής, που επισύρει αθροιστική έκπιση των ποινών και κατ' επέκταση η εν λόγω στάση του Δ.Ε.Ε. δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής.

Στην ανωτέρω περίπτωση ιδιαίτερης σημασίας κρίνεται μεταξύ άλλων και η αυτοπρόσωπη κλήτευση και παραλαβή της απόφασης διά επιδόσεως (παρ. 2 περ. δ΄). Το Δ.Ε.Ε., εμμένοντας στη μετά βεβαιότητας πραγματική γνωστοποίηση και λήψη γνώσης της κλήτευσης στην ως άνω δίκη, έκρινε ότι κλήτευση μη παραδοθείσα απ' ευθείας στον άμεσα ενδιαφερόμενο, αλλά σε άλλον ενήλικα ευρισκόμενο στη διεύθυνσή του, ο οποίος ανέλαβε την υποχρέωση παράδοσης του εγγράφου κλήτευσης στον πρώτο, δεν πληροί τις νόμιμες προϋποθέσεις, εφ' όσον δεν προκύπτει μετά βεβαιότητας από το εν λόγω ένταλμα ο χρόνος της τυχόν πραγματικής παράδοσης του εγγράφου στον άμεσα ενδιαφερόμενο.

2

η τελευταία δεν επιτρέπει στην ουσία την υιοθέτηση και παγίωση διαφορετικής στάσης από την εκάστοτε εθνική δικαστική αρχή.

Γ. ΔΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.

Ιδιαιτερότητα παρουσιάζει το Ε.Ε.Σ. σε σχέση με έναν ευρύτατο και γενικό κατάλογο εγκληματικών συμπεριφορών, για τις οποίες εκτελείται χωρίς έλεγχο του διπού αξιοποίνου από το κράτος εκτέλεσης (ά. 10 παρ. 2 του Ν. 3251/2004). Εν όψει αυτών επιβάλλεται σε κάθε περίπτωση η παράδοση του εκζητουμένου, καταργουμένου του προαναφερθέντος ελέγχου, όπερ έχει προκαλέσει έγερση εντόνων αντιγρήσεων με πειστικότατα και μάλλον αναντίλεκτα επιχειρήματα.

Δυνάμει της εν λόγω πρόβλεψης, κάποιο κράτος – μέλος ενδεχομένως θα βρεθεί αντιμέτωπο με το οξύμωρο να καλείται να παραδώσει σε άλλο κράτος – μέλος εκζητούμενο, τον οποίον, όμως, κανονικά δεν νομιμοποιείται και αδυνατεί να συλλάβει ελλείψει αξιοποίνου κατά τη δική του έννομη τάξη, ώστε να τίθεται υπό αμφισβήτηση η βασική αρχή της νομιμότητας και το θεμελιώδες στο ποινικό δίκαιο δόγμα «nullum crimen nulla poena sine lege», που διέπει τόσο την ευρωπαϊκή νομική επιστήμη όσο και τις επί μέρους εθνικές έννομες τάξεις και μάλιστα με κανόνες συνταγματικής ισχύος (πρβλ. τα ά. 6 και 7 του ελ. Σ.). Εν τούτοις, κατά την πάγια νομολογία του Δ.Ε.Ε., ήδη από τα πρώτα χρόνια, δεν τίθεται ζήτημα παράβασης θεμελιωδών αρχών ούτε του ά. 6 παρ. 2 της Σ.Ε.Ε., δίση οι ως άνω αξιόποινοες πράξεις «προσβάλλουν τη δημόσια τάξη και ασφάλια σε τέτοιο βαθμό, ώστε δικαιολογημένα να μην απαιτείται έλεγχος του διπού αξιοποίνου», ενώ, περαιτέρω, έκρινε ότι «σκοπός του Ε.Ε.Σ. δεν είναι η εναρμόνση των πονικών νομοθεσιών των κρατών μελών και του ουσιαστικού αντικειμενικών υποστάσεων». Η επιχειρηματολογία αυτή είναι καθαρά οκοπιμότητας, αφήνοντας ούτως αναπάντητα επιτακτικά πραγματικά ερωτήματα.

Οι δε ανωτέρω κατηγορίες των εγκληματικών συμπεριφορών είναι τόσο ευρείες, ώστε ο εκζητούμενος να μην είναι σε θέση να γνωρίζει εξ αρχής ακριβώς ποιες είναι οι αξιόποινες πράξεις, για τις οποίες παραδίδεται στην αλλοδαπή. Η δε τυποποίηση των αδικημάτων δεν πραγματοποιείται με όρους ταυτόσημους στα κράτη – μέλη και κατ' αποτέλεσμα καλείται ο Ευρωπαίος πολίτης να γνωρίζει πώς τυποποιείται καθεμία των εγκληματικών αυτών συμπεριφορών στα διάφορα επί μέρους κράτη. Η αβεβαιότητα ταύτη συνεπάγεται την πραγματική αδυναμία του κατηγορούμενου να χαράσσει και να ακολουθεί συγκεκριμένη υπερασπιστική γραμμή, ούτως ώστε να προσβάλλεται κατάφωρα και να πλήπεται ανεπανόρθωτα το δικαίωμα υπεράσπισης του κατηγορουμένου.

Όσον αφορά το ελληνικό κράτος, διατήρησε κατ' αρχήν το διττό αξιόποινο, πλην όμως υιοθέτησε εξαιρέσεις (ά. 10 παρ. 2 του Ν. 3251/2004) κατά μεταφορά του ά. 2 παρ. 2 της απόφασης – πλαισίου για τριάντα δύο (32) κατηγορίες εγκλημάτων, θεωρώντας την αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και τις εγγνήσεις του ά. 13 επαρκή αντισταθμίσματα της απουσίας του ελέγχου του διπού αξιοποίνου. Ωστόσο, κατ' αυτόν τον τρόπο παραβιάζονται αναμφιβόλως τόσο θεμελιώδεις διατάξεις του ελ. Σ. όσο και η δέσμευση του ελληνικού κράτους έναντι των πολιτών του για την οριοθέτηση του αξιοποίνου και, αντίστροφα, την

ελευθερία τους, ενώ, περαιτέρω, χρησιμοποιείται ως όργανο από άλλες χώρες επιδιώκουσες την ικανοποίηση του jus puniendi τους, στη διάθεση των οποίων θέτει τους μηχανισμούς του.

Αξίζει, ακόμη, να επισημανθεί ότι μέσω της παρ. 1 του ά. 27 της απόφασης – πλαισίου 2002/584/ΔΕΥ εισήχθη τρόπον τινά περιορισμός και της αρχής της ειδικότητας ως προς την πράξη, για την οποίαν το παραδοθέν πρόσωπο διώκεται ή καταδικάζεται, εν συγκρίσει με εκείνην, που αφορούσε η παράδοσή του. Σύμφωνα με το Δ.Ε.Ε., προκειμένου να διαπιστωθεί εάν κάποια παρώσουτη του. Ζύμφωνου με το Ε.Ε.Σ., προκειμένου να σιατιπώσει εαν κατισιά διαδικαστική πράξη παραπέμπει σε αξιόποινη συμπεριφορά διαφορετική από εκείνην του Ε.Ε.Σ., πρέπει να αντιπαραβάλλονται αφ' ενός η περιγραφή της συμπεριφοράς στο τελευταίο και αφ' ετέρου η περιεχόμενη στη νέα διαδικαστική πράξη. Τυχόν μεταβολές σε στοιχεία χωροχρόνου, οι οποίες, όμως, πρώτον, πραξή: Τόχον μεταφοικές σε στοιχεία χωροχρονούς, οι οποίεες, όμως, πρωτόν, απορρέουν από στοιχεία σχετικά με την πράξη του εντάλματος και συλλεγέντα κατά τη διαδικασία, που κινήθηκε στο κράτος έκδοσής του, δεύτερον, δεν αλλοιώνουν τη φύση της πράξης και, τρίτον, δεν συνεπάγονται κάποιον λόγο μη εκτέλεσης του Ε.Ε.Σ., είναι καθ' όλα αποδεκτές κατά το Δ.Ε.Ε. στο πλαίσιο επιτάχυνσης της διαδικασίας και διευκόλυνσης της δικαστικής συνεργασίας.

Και, παρ' ότι φαίνεται εκ πρώτης όψεως πειστική η επιχειρηματολογία του Δικαστηρίου, πρέπει να τονισθούν οι ακόλουθες εύλογες επισημάνσεις της θεωρίας. Κατ' αρχάς, ως προς τη μεταβολή του χρόνου τέλεσης της πράξης, του καθοριστικού αυτού στοιχείου της ταυτότητάς της, που μεταξύ άλλων επιτρεάζει τον χρόνο παραγραφής (μπορεί να θεμελιώσει λόγο δυνητικής μη εκτέλεσης του εντάλματος, έχοντας οδηγήσει σε παύση της ποινικής δίωξης – ά. 12 παρ. 1 περ. 8' του Ν. 3251/2004 / ά. 4 παρ. 4 της απόφασης – πλαισίου), εάν ο χρόνος τέλεσης βρίσκεται εκτός του ευρύτατα προσδιορισθέντος στο ένταλμα, τότε θα πρόκειται αναμφιβόλως για διάφορη πράξη. Περαιτέρω, συλλεγέντα στοιχεία προκαλούντα τέτοιες μεταβολές δεν αποκλείεται να είναι τυχαία ευρήματα και δη γία άλλες πράξεις όμοιας φύσεως, στοιχειοθετούσες διαφορετική εγκληματική μονάδα, ώστε να κλονίζεται η προαναφερθείσα θέση του Δ.Ε.Ε...

Δ. ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Η κατάργηση των εσωτερικών συνόρων της Ε.Ε., παρ' ότι έχει διευκολύνει και επιταχύνει τη διακρατική συνεργασία με την ανάπτυξη ενός συνεργατικού και επιταχύνει τη διακρατική συνεργασία με την ανάπτυξη ενός συνεργατικού συστήματος αμοιβαίας αναγνώρισης, ξεει, εν τούτοις, προκαλέσει σύγκρουση μεταξύ της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης, του κατ' αρχήν αφορά το κράτος και κατοχυρώνει τις διακρατικές σχέσεις, αφ' ετέρου δε των θεμελιωδών δικαιωμάτων, που αφορούν αποκλειστικά το άτομο. Το Ε.Ε.Σ., η πρώτη συγκεκριμένη εφαρμογή της αμοιβαίας αναγνώρισης ποινικών αποφάσεων, έχει αναμφίβολα διανοίξει νέους ορίζοντες στην προσπάθεια της Ένωσης για την καταπολέμηση της διασυνοριακής εκγληματικότητας, καθ' ο μέτρο ως κεντρικό νομικό εργαλείο έχει συμβάλει τα μέγιστα στην ενίσχυση και αποτελεσματικότητα της δικαστικής συνεργασίας των κρατών – μελών, καταργουμένης μάλιστα της ανάμειξης των πολιτικών αρχών, διά της επιτάχυνσης της διαδικασίας παράδοσης των κατηγορουμένων μεταξύ των αρμόδιων δικαστικών αρχών, που

πιθανότατα ενέχει σοβαρούς κινδύνους για τα ατομικά δικαιώματα και τελικά ο πιθανότατα ενέχει σομαρούς κινουνούς για τα στομικά οικαιωματά και τελικά ο ενιαίος χώρος ελευθερίας, ασφαλείας και δικαιοσύνης θα αναπτύσεται μονόπλευρα ως πεδίο καταστολής και θα απολλύει τον χαρακτήρα του ως πεδίο επαλήθευσης δικαιωμάτων. Ουδόλως, όμως, είναι δυνατόν το ποινικό δίκαιο να αντιμετωπίζεται ως εύκολη λύση σε περίπλοκα ζητήματα, αλλά, όπως έχει διατυπώσει ο Ουίγφριντ Χάσεμερ (Winfried Hassemer), ιστορικό καθήκον μας είναι να λαμβάνονται υπ' όψιν οι δικαιοκρατικές αρχές κατά την ενοποίηση του

Τέλος, άπασες οι ανωτέρω επιφυλάξεις δεν αφορούν τον ίδιο τον πυρήνα του Ε.Ε.Σ., που είναι αναντέρητα σημαντικό και χρήσιμο εργαλείο, εψ' όσον, βέβαια, εφαρμόζεται εγγυητικά. Ωστόσο, δεν εκλείπουν στην πράξη φαινόμενα καταχρηστικής άσκησής του ή και παραβίασης δικαιωμάτων εκζητουμένων. Διά τούτο ευθύνεται σίγουρα η έλλειψη αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών (όπερ έχει παραδεχθεί και η ίδια η Επιτροπή), που δεν μπορεί, όμως, να επιβληθεί μέσω Συνθηκών ούτε ενωσιακών νομοθετικών πράξεων ούτε της νομολογίας του Δ.Ε.Ε.. Στο πλαίσιο αυτό η επίκληση οποιουδήποτε συλλογιστικού σχήματος άγοντος σε σχετική δικανική κρίση, πολλώ δε μάλλον του Δ.Ε.Ε., λαμβανομένης υπ' όψιν της αυτόνομης και ιδιαίτερης ταυτότητας του ενωσιακού δικαίου έναντι εκείνου των επί μέρους κρατών – μελών, θα πρέπει να σέβεται τις προϋποθέσεις, που διέπουν την εφαρμογή του εντάλματος από τυπικής λογικής, άρα πρέπει να συλλαμβάνονται ορθώς ο σκοπός θέσπισης των οικείων ρυθμίσεων και η ratio του θεσμού και πάντως υπό τον απαράβατο όρο του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και δικονομικών εγγυήσεων. Αλλά και ο εκάστοτε εθνικός νομοθέτης δεν πρέπει, προκειμένου να υλοποιεί τον ανωτέρω σκοπό, να παραβιάζει θεμελιώδεις συνταγματικές αρχές και δικαιώματα του εκζητουμένου.

Αρθρογραφία:

- Αναγνωστόπουλος, Η., Η έννοια της «δίωξης» στα άρθρα 11 εδ. η΄ και 12 Αναγνωσιστίσιως, π., πεννοία της «οιωρής» στα αρφα τι εσ. η και τι 2 εδ. α΄ του Ν. 3251/2004 (Με αφορμή την υπ' αρίθμ. 591/2005 απόφαση του Αρείου Πάγου και την απόφαση του Γερμανικού Συνταγματικού Δικαστηρίου της 18ης Ιουλίου 2005), Ποιν.Χρον. 2005, 855επ... Βασιλακάκης, Ε., 9+1 σκέψεις για το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως, Ποιν.Δικ. 2006, 204επ.
- Βούλγαρης Γ., Η εκτέλεση του Ευρωπαϊκού Εντάλματος Σύλληψης στην πράξη, Ποιν.Δικ. 2018, 1224επ..
- Πρως), Πουκτών, 2016, 122-4611. Βουρλιώτης, Χ., Ο θεσμός της εκδόσεως κατά το ελληνικό ποινικό δίκαιο. Αίτηση εκδόσεως και εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, Ποιν.Χρον. 2007, 197επ. Καΐάφα Γκμπάντη, Μ., Ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης: οι ρυθμίσεις του
- Ν. 3251/2004 και η μετάβαση από την έκδοση στην παράδοση, Ποιν.Δικ.
- Καϊάφα Γκμπάντι, Μ., Κοινές δικονομικές αρχές ως βάση μιας διακρατικής ποινικής καταστολής, Ποιν.Χρον. 2007, 676επ..

στηρίζεται στην αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατικών δικαστικών αρχών και της αμοιβαίας αναγνώρισης των αποφάσεών τους

Ωστόσο, προκειμένου να καταστεί η ανωτέρω διακρατική δικαστική συνεργασία ταχύτερη και αποτελεσματικότερη, έχουν καταργηθεί ή τροποποιηθεί βασικές αρχές του ποινικού δικαίου, που, ως γνωστόν, αποτελεί το κατ' εξοχήν εθνικό δίκαιο και η ποινική εξουσία αναπόσπαστο κομμάτι της κρατικής εξουσίας. Έτσι, το Ε.Ε.Σ. από νωρίς έχει αποτελέσει αντικείμενο δριμείας κριτικής τόσο από τη θεωρία όσο και τη νομολογία, καθώς βρίσκεται στο σημείο τομής του ποινικού, του ευρωπαϊκού, του διεθνούς και του συνταγματικού δικαίου. Μολονότι η ιδέα του είναι αξιοθαύμαστη, ο μηχανισμός δημιουργεί προβλήματα κυρίως στην προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων, όταν διακυβεύεται η αποτελεσματικότητά

Στο σημείο τούτο αναδεικνύεται βαρυνούσης σημασίας η νομολογία του ιδίου του Δ.Ε.Ε., η οποία παρέχει στον εφαρμοστή την αναγκαία αποσαφήνιση και αυτοτελή νοηματοδότηση όρων του εν λόγω θεσμικού πλαισίου, από την οποίαν και' ουσίαν αδυνατούν τα κράτη – μέλη να παρεκκλίνουν με αντίθετες εθνικές επιλογές. Κατά το εγχείρημά του αυτό το Δ.Ε.Ε. προσπαθεί να εξισορροπήσει αφ' ενός την εξασφάλιση της κατά το δυνατόν αποτελεσματικής και ταχείας διακρατικής δικαστικής συνεργασίας, αφ' ετέρου τη διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των θιγομένων, που καλύπτονται από τη ratio των σχετικών ρυθμίσεων. Όμως, δεν πρέπει να αγνοείται ότι υφίστανται αδυναμίες του θεσμικού αυτού εργαλείου, που επιχειρείται να υπερτηδηθούν με λύσεις σκοπιμότητας και συνακόλουθες εκπτώσεις σε θεμελιώδεις αρχές, καθώς μεταξύ άλλων το ίδιο το Δ.Ε.Ε. συχνά ερμηγεύει και εφαρμόζει τις ρυθμίσεις, παραβλέποντας τόσο τις σύγχρονες πανευρωπαϊκές τάσεις στο ποινικό δίκαιο όσο και τις ιδιαιτερότητες των επί μέρους εθνικών εννόμων τάξεων. όσο και τις ιδιαιτερότητες των επί μέρους εθνικών εννόμων τάξεων.

Πρόκληση, λοιπόν, αποτελεί η εξισορρόπηση της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης και της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων, καθώς η τελευταία ενδεχομένως απειλείται από νομικά εργαλεία της πρώτης κατά την εφαρμογή του θεσμού του Ε.Ε.Σ.. Έτσι, πρώτηστο μέλημα της Ε.Ε. θα πρέπει να συνιστά η θωράκιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων τόσο στο επίπεδο ενωσιακού δικαίου όσο και στις εσωτερικές έννομες τάξεις. Επιτυχούσης της επίρρωσης της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, θα εγκαθιδρυθεί και εμπειρικά πέλου η αιριβαία εμπετοικά πέλου της κοράτη θη τα σέβουχαι εμπτειρικά πλέον η αμοιβαία εμπιστοσύνη, καθώς όλα τα κράτη θα τα σέβονται αποτελεσματικά και ανάλογα. Επίσης, για να είναι πολιτικά εφικτό και να εξασφαλίζει αποτελεσματική και δίκαιη διαδικασία, θα πρέπει το Ε.Ε.Σ. να υποστηρίζεται από ευφύτερη εναρμόνιση ουσιαστικού και δικονομικού δικαίου των κρατών, καθώς και από ενωσιακό νομικό πλαίσιο με πλήρως κατοχυρωμένα τα ατομικά δικαιώματα και τις δικονομικές εγγυήσεις.

Εάν, απεναντίας, η Ένωση συνεχίσει να υιοθετεί λύσεις σκοπιμότητας αποκλειστικά και μόνον για τη με κάθε τίμημα περιστολή της εγκληματικότητας χωρίς αντίστοιχη πρόνοια για την ανάδειξη αναλόγων εγγυήσεων υπέρ του ατόμου, ήτοι εάν ο ζυγός κλίνει προς την αντεγκληματική λειτουργία εις βάρος της φιλελεύθερης και εγγυητικής όψης του ποινικού δικαίου, τότε το αποτέλεσμα

- Καϊάφα Γκμπάντι, Μ., Παρατηρήσεις στην απόφαση του ΔΕΚ της 3.5.2007 επί της υποθέσεως C 303/05, Ποιν.Δικ. 2007, 576επ.. Καϊάφα Γκμπάντι, Μαρία, Παρατηρήσεις στην πρόταση της Επιτροπής για έκδοση απόφασης πλαισίου από το Συμβούλιο σχετικά με το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, Ποιν.Δικ. 2001, 1107επ.. Καλφέλης, Γ., Έκδοση Ελλήνων πολιτών, Ποιν.Δικ. 2007, 1188επ.. Καλφέλης, Γ., Το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης (Μονοδιάστατη ενοποίηση των ευρωπαϊκών κατασταλτικών μηχανισμών;), Ποιν.Δικ. 2006, 190επ

- Καραφλός, Α., Ανακύπτοντα νομικά ζητήματα κατά την πρακτική εφαρμογή του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, Ποιν.Χρον. 2013,

- 90επ. Κιούπης, Δ., Ο Ν. 3251/2004 Μια σύντομη παρουσίαση των βασικών του σημείων, Ποιν.Λόγ. 2004, 972επ... Μανωλεδάκη, Ι., & Καίάφα Γκμπάντη, Μ., Παρατηρήσεις στην πρόταση της Επιτροπής για έκδοση απόφασης πλαισίου από το Συμβούλιο σχετικά με το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, Ποιν.Δικ. 2001, 1107επ.. Μουζάκης, Δ., Πρακτικά προβλήματα από την εφαρμογή του Ν. 3251/2004 για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης (Με βάση την πρόσφατη νομολογία του Αρείου Πάγου και του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ενματικής Ευρωπαϊκής Ενματικής Ευρωπαϊκής Ενματικής Ευρωπαϊκής Ενματικής Ευρωπαϊκής Ενματικής Ευρωπαϊκής Ευρωπαϊκής Ενματικής Ευρωπαϊκής Ενματικής Ευρωπαϊκής Ε
- νομονόγια του Αρειου Τιαγου και του Δικαυτήριου της Ευρωπακής Ένωσης), Ποιν.Δικ. 2012, 57επ. Μπέκας Γιάννης, Πολιτικές επιλογές και Δίκαιο Η έκδοσηπροσαγωγή-παράδοση εκζητουμένου και το Ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, Ποιν.Λόγ. 2007, 549επ..
- Μπρακουμάτσος, Π., Αναφυόμενα ζητήματα κατά την εφαρμογή της ιπημετία και την εφαρμογη της εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης- αιτημάτων έκδοσης και δικαστικής συνδρομής, Ποιν.Δικ. 2017, 601επ.. Μυλωνόπουλος, Χ., Έκδοση ημεδαπού και εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης κατά ημεδαπού, Ποιν.Λόγ. 2005, 751επ.. Μυλωνόπουλος, Χ., Η αμφισβήτηση των ατομικών δικαιωμάτων στο νέο διεθνές περιβάλλον, Νομ.Β. 2004, 769επ..

- Ναζίρης, Γ., Η σχέση του ελέγχου της παραγραφής ως λόγου υποχρεωτικής άρνησης εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης με τον αποκλεισμό του ελέγχου του διπού αξιοποίνου κατ' άρθρο 10 παρ. 2 Ν. 3251/2004, Ποιν.Δικ. 2018, 21επ..
- Νάιντος, Χ., Παρατηρήσεις σε ΔΕΕ απόφαση της $10^{n\varsigma}$.11.2016 υπόθεση C 452/16, Ποιν.Δικ. 2018, 906επ..
- -4921 (), Που/Χειλ. 2016, 900επ. Μικολούδης, Π., Ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης πότε και πώς είναι δυνατή η «παράδοση» (προσαγωγή) ημεδαπού σύμφωνα με το Νόμο 3251/2004, Ποιν.Χρον. 2005, 385επ... Σπινέλλης, Δ., Παρελθόν και μέλλον της έκδοσης στην Ευρώπη (από την περίπτωση του Ρήγα στις περιπτώσεις Οτσαλάν και Πινοσέτ), Ποιν.Χρον. 2004, 675ετ.
- 2001, 675επ.
- Σπιγέλλης, Δ., Υπερεθνική ισχύς της αρχής ne bis in idem (προστασία του ατόμου από πολλές διώξεις σε διάφορες χώρες), Ποιν.Χρον. 2004,

5

- Συμεωνίδης, Δ., & Παύλου, Σ., Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης (ν. 3251/2004) και έκδοση ελλήνων πολιτών. Νομολογιακές τάσεις συνταγματικές ενστάσεις, Ποιν.Χρον. 2006, 193επ.. Συμεωνίδου Καστανίδου, Ε., Ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και
- παράδοση ημεδαπών με σκοπό δίωξης (με αφορμή την ΣυμβΑΠ 591/2005), Ποιν.Δικ. 2005, 587επ..
- Συμεωνίδου Καστανίδου, Ε., Εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος Ζυμεωνίοδυ - Καστανίου, Ε., Επλευτή ευρωπαίκου εντωήματος σύλληψης των γερμανικών αρχών σε βάρος ημεδαπού (γνωμ.), ΠοινΔίκ 2005, 1312επ. Συμεωνίδου - Καστανίδου Ελισάβετ, Ο νόμος για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας, Ποιν.Δικ. 2004, 773επ. Τόγιας, Σ., Ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και έκδοση αλλοδαπών, Ποιν.Δικ. 2003, 21366.
- Ποιν.Δικ. 2013, 1154επ..
- Ποίν.Δίκ. 2013, 1194ε1ι. Τσόλκα, Ο., Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης: Ένα 'φιλόδοξο' μέσο για την προώθηση της δικαστικής συνεργασίας στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ποιν.Χρον. 2002, 103επ.. Φυτράκης, Ε., Το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης σε εφαρμογή: Νέες
- εξελίξεις, νέες ανησυχίες, Ποιν.Δικ. 2006, 213επ.. Χαραλαμπάκης, Α., & Τσιακουμάκη, Ν., Προβλήματα αναφορικά με την
- ορθή ερμηνεία και εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, Ποιν.Λόγ 2005, 759επ..
- Debbie Sayers, The EU's common rules on detention: how serious are Member States about protecting fundamental rights?, EU Law Analysis, 17 Φεβρουαρίου 2014 (διαθέσιμο διαδικτυακά στη διεύθυνση: http://eulawanalysis.blogspot.com/2014/02/the-eus-common-rules-ondetention-how.html).
- Getetluor-row, neuro.

 Henning Bang Fuglsang Madsen Sørensen, Mutual trust blind trust or general trust with exceptions? The CJEU hears key cases on the European Arrest Warrant, EU Law Analysis, 18 Φεβρουαρίου 2016 διαδικτυακά στη διεύθυνση: http://eulawanalysis.blogspot.com/2016/02/mutual-trust-blind-trust-orgeneral.html).
- Koen Lenaerts, The principle of mutual recognition in the Area of Freedom, Security and Justice, 30 Ιανουαρίου 2015 (διαθέσιμο διαδικτυακά στη διεύθυνση: https://www.law.ox.ac.uk/sites/files/oxlaw/the principle of mutual recogni
- tion in the area of freedom judge lenaerts.pdf).

 Petra Bárd & Wouter van Ballegooij, Judicial Independence as a Precondition for Mutual Trust, Verfassungsblog, 10 Arτριλίου 2018 (διαθέσιμο διαδικτυακά στη διεύθυνση: https://yerfassungsblog.de/judicial-independence independence-as-a-precondition-for-mutual-trust/)

Βιβλιογραφία

Βασιλακάκης, Ε., Το αλλοδαπό δίκαιο στην ποινική δίκη, Εκδόσεις Σάκκουλα: Θεσσαλονίκη, 1999.

9

11

Βούλγαρης, Δ., Στο: Παύλου, Σ., & Σάμιος, Θ., Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι: Ερμηνεία κατ' άρθρον, Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης Ι, Π.Ν. Σάκκουλας, Ζημιανίτης, Δ., & Καμπανάρη, Α., Δικαστική συνεργασία σε αστικές και

- ποινικές υποθέσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2006
- Καϊάφα-Γκμπάντι, Μ., Στοιχεία Ενωσιακού Ποινικού Δικαίου και της ενσωμάτωσής του στην ελληνική έννομη τάξη, Εκδόσεις Σάκκουλα: Αθήνα Θεσσαλονίκη, 2016.
- Καϊάφα Γκμπάντι, Μ., Το Ποινικό Δίκαιο στην Ευρωπαϊκή Ένωση: σημαντικές όψεις και προοπτικές εξέλιξης, Εκδόσεις Σάκκουλα: Αθήνα -
- Οτραντίκες όφεις και προσιπικές εξεπείχε, Εκουσείς εακκουλά. Αυτίγα Θεσσαλονίκη, 2003. Κεδίκογλου, Φ., Ζητήματα έκδοσης και εκτέλεσης του Ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2014. Κυριτσάκη, Ι., Το Ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και η αρχή του διττού
- αξιοποίνου. Εκδόσεις Σάκκουλα: Αθήνα Θεσσαλονίκη, 2009
- Μουζάκης, Δ., Το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, Νομική Βιβλιοθήκη: Αθήνα, 2009.
- Μυλονόπουλος, Χ., Διεθνές & Ευρωπαϊκό Ποινικό Δίκαιο, έκδοση Γ΄,
- Νομική Βίβλιοθήκη, 2021. Χυμεωνίδης, Δ., Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης και έκδοση Ελλήνων πολιτών. Προβληματισμοί για κρίσιμες όψεις της ερμηνείας και της εφαρμογής του ν. 3251/2004, Στο: (Συλλογικό Έργο) Τιμητικός τόμος για ΙΩΑΝΝΗ ΜΑΝΩΛΕΔΑΚΗ, τόμ. 2, Εκδόσεις Σάκκουλα: Αθήνα Θεσσαλονίκη, 2007
- Σεσσωσνίκη, 2007 Τζαννετής, Α., Η Προστασία των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του Εκζητούμενου στην Ενωσιακή Ποινική Συνεργασία, Π.Ν. Σάκκουλας,
- Τσιακουμάκη, Ν., Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης: Άρνηση εκτέλεσης του εντάλματος βάσει του Ν. 3251/2004, Νομική Βιβλιοθήκη, 2014
- Φράγκος, Κ., Έκδοση Ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, Εκδόσεις Σάκκουλα: Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2015.
- Χρυσικός, Δ., Η έκδοση ως θέσμός του ποινικού δικαίου: Ανάλυση και ερμηνεία υπό το πρίσμα της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, Δίκαιο & Οικονομία: Π. Ν. Σάκκουλα, 2003. Cristina Sáenz Pérez, Security, Freedom and Justice: the limits of mutual trust in EU Criminal Law, 2021 (διαθέσιμο διαδικτυακά στη διεύθυνση: https://leisstef.inshare.com/atileis/thesis/Security.freedom and justice.
- https://leicester.figshare.com/articles/thesis/Security freedom and justice The limits of mutual trust in EU Criminal law/14762010/files/283680
- <u>81.pdf).</u>
 Marianne L. Wade, Developing a Criminal Justice Area in the European Union (a study requested by the LIBE committee), 2018 (διαθέσιμο στη διεύθυνση: διαδικτυακά στη διεύθυνση: https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2014/493043/ IPOL-LIBE ET(2014)493043 EN.pdf)

10

- Sellier Elodie & Weyembergh Anne, Criminal procedural laws across the European Union - A comparative analysis of selected main differences and the impact they have over the development of EU legislation (a study requested by the LIBE committee), 2018 (διαθέσιμο διαδικτυακά στή
- διεύθυνση: http://www.europarl.europa.eu/supporting-analyses).
 Mitsilegas Valsamis, Judicial Concepts of Trust in Europe's Multi-Level Security Governance. From Melloni to Schrems via Opinion 2/13, Στο: The European Criminal Law Associations' Forum (eucrim) 3/2015, σελ. 90επ., (διαθέσιμο διαδικτυακά στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/anti-fraud/sites/default/files/docs/body/eucrim 15 03 en.pdf).

Νομολονία:

- Απόφαση Δ.Ε.Ε. της $3^{η\varsigma}$ Μαΐου 2007 στην υπόθεση C-303/05 (Advocaten voor de Wereld VZW κατά Leden van de Ministerraad).
- Απόφαση Δ.Ε.Ε. της 17^{ης} Ιουλίου 2008 στην υπόθεση C-66/08 (Szymon Kozlowski).
- Απόφαση Δ.Ε.Ε. της 1^{ης} Δεκεμβρίου 2008 στην υπόθεση C-388/08 PPU (Artur Leymann και Aleksei Pustovarov).
- Απόφαση Δ.Ε.Ε. της 6^{ης} Οκτωβρίου 2009 στην υπόθεση C-123/08 (Dominic Wolzenburg). Απόφαση Δ.Ε.Ε. της $5^{ης}$ Σεπτεμβρίου 2012 στην υπόθεση C-42/11 (Joao
- Pedro Lopez Da Silva Jorge). Απόφαση Δ.Ε.Ε. της 30^{ης} Μαΐου 2013 στην υπόθεση C-168/13 (Jeremy F.
- κατά Premier ministre). Απόφαση Δ.Ε.Ε. της 16^{ης} Ιουλίου 2015 στην υπόθεση C-237/15 PPU
- (Minister for Justice and Equality κατά Francis Lanigan). Απόφαση Δ.Ε.Ε. της 10^{ης} Νοεμβρίου 2016 στην υπόθεση C-452/16 PPU
- (Krzystof Marek Poltorak). Απόφαση Δ.Ε.Ε. της 24ης Μαΐου 2016 στην υπόθεση C-108/16 PPU
- (Pawel Dworzecki). Απόφαση Δ.Ε.Ε. της 28^{n_S} Ιουλίου 2016 στην υπόθεση C-294/16 PPU (JZ
- κατά Prokuratura Rejonowa Łódź Śródmieście). Απόφαση Δ.Ε.Ε. στην υπόθεση C-477/16 PPU (Ruslanas Kovalkovas)
- Απόφαση Δ.Ε.Ε. στην υπόθεση C-453/16 PPU (Italii Ibrahim Özçelik), Απόφαση Δ.Ε.Ε. της $10^{n\varsigma}$ Αυγούστου 2017 στην υπόθεση C-270/17 PPU (Tadas Tupikas).
- Απόφαση Δ.Ε.Ε. της 10^{ης} Αυγούστου 2017 στην υπόθεση C-271/17 PPU (Slawomir Andrzej Zdziaszek).
- Απόφαση Δ .Ε.Ε. της $22^{η\varsigma}$ Δ εκεμβρίου 2017 στην υπόθεση C-571/17 PPU
- (Vallet Autic) λ E.E. της 11 10 Ιανουαρίου 2017 στην υπόθεση C-289/15 (Krajský súd v Prešove). Απόφαση Δ.Ε.Ε. της 25^{ης} Ιανουαρίου 2017 στην υπόθεση C-640/15
- Απόφαση Δ.Ε.Ε. της 13% Δεκεμβρίου 2018 στην υπόθεση C-514/17 (Marin-Simion Sut).

Διάταξη του Δικαστηρίου της $25^{n\varsigma}$ Σεπτεμβρίου 2015 στην υπόθεση C-463/15 PPU (Openbaar Ministerie κατά A.).

12